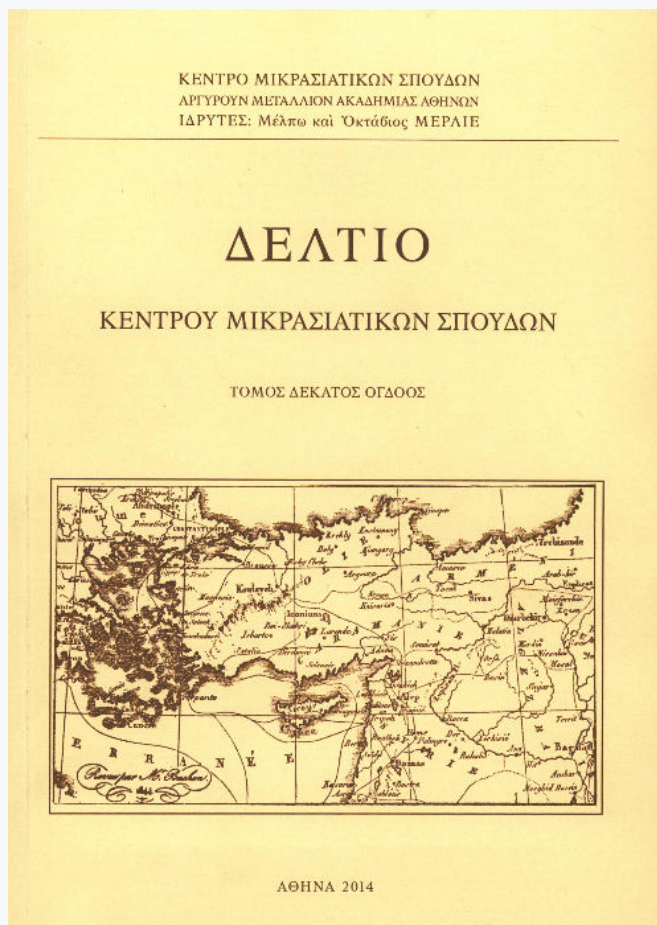

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Τόμ. 18 (2014)

Έκθεση πεπραγμένων Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών 2008-2012

Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης, Σταύρος Θ. Ανεστίδης

doi: [10.12681/deltiokms.306](https://doi.org/10.12681/deltiokms.306)

Copyright © 2015, Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης, Σταύρος Θ. Ανεστίδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κιτρομηλίδης Π. Μ., & Ανεστίδης Σ. Θ. (2014). Έκθεση πεπραγμένων Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών 2008-2012. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, 18, 305–337. <https://doi.org/10.12681/deltiokms.306>

**ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
2008-2012**

Προλογικά

Στήν παρούσα έκθεση συνοψίζονται οι κυριότερες δραστηριότητες καθώς και οι αντιξοότητες που αντιμετώπισε το Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών στην πενταετία 2008-2012. Στήν εν λόγω περίοδο το Κέντρο υπέστη και αυτό τις επιπτώσεις της αρνητικής οικονομικής συγκυρίας στη χώρα μας. Τήν τελευταία τριετία ή δεσμοδετημένη επιχορήγηση που λαμβάνει από το Ύπουργείο Πολιτισμού δόθηκε μειωμένη κατά το ένα τρίτο. Παρ' όλ' αυτά οι συνθήκες όμαλης λειτουργίας του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών εξασφαλίσθηκαν χάρη στην πρωτοβουλία του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου κυρίου Γεωργίου Δαυίδ, ό οποίος συγκρότησε μία ομάδα άρωγης από κοινωφελή ιδρύματα και δωρητές που κάλυψαν το έλλειμμα στον προϋπολογισμό του στο διάστημα 2011-2013. Για το προσεχές μέλλον, δυστυχώς, ή άπρόσκοπτη λειτουργία του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών δέν είναι δεδομένη. Θά μπορέσει να συνεχίσει να έπιτελεί το έπιστημονικό του έργο, το όποιο έχει ιστορική σημασία, μόνο αν επαναληφθει ή καταβολή της κρατικής επιχορήγησης και εξακολουθήσει να λειτουργει ή κοινοπραξία άρωγης.

I. Διοικητικό Συμβούλιο

Τό Διοικητικό Συμβούλιο άποτελεί τό φορέα της νομικής προσωπικότητας του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών και άνάδοχο της εϋθύνης που πηγάζει από τό κληροδότημα τών ιδρυτών Μέλπως και Όκταβίου Μερλιέ. Στο Διοικητικό Συμβούλιο άπόκεινται όλες οι άρμοδιότητες σε σχέση με τη λήψη τών άποφάσεων που σχετίζονται με τις γενικές κατευθύνσεις λειτουργίας του Ίδρύματος. Κατά την έξηκονταετή περίοδο που διανύθηκε από της συστάσεως του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών ως νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου κορυφαίες προσωπικότητες του έπιστημονικού και κοινωνικού βίου και της δημόσιας ζωής του τόπου άποτελέσαν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Η παρουσία τους προσδίδει κύρος στη νομική προσωπικότητα του

Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, ἐγγυᾶται τὴν ὁμαλὴ λειτουργία του καὶ διασφαλίζει τὴν ἐγκυρότητα τοῦ ἐπιστημονικοῦ του ἔργου.

Στὴ συνεδρίαση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ποὺ πραγματοποιήθηκε στὶς 14 Σεπτεμβρίου 2009 ὁ ἀκαδημαϊκὸς κύριος Μιχαὴλ Β. Σακελλαρίου ὑπέβαλε τὴν παραίτησή του ἀπὸ τὴν προεδρία τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου γιὰ λόγους ὑγείας καὶ ζήτησε νὰ παραμείνει ὡς ἀπλὸ μέλος. Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο, ὕστερα ἀπὸ πρόταση τοῦ Γενικοῦ Γραμματέα καθηγητῆ κυρίου Πασχάλη Μ. Κιτρομηλίδη, ὀνόμασε ὁμόφωνα τὸν ἀκαδημαϊκὸ κύριο Μιχαὴλ Β. Σακελλαρίου ἐπίτιμο πρόεδρο τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου σὲ ἀναγνώριση τῆς ἐπὶ πολλὰς δεκαετίες σημαντικῆς συμβολῆς του στὸ ἔργο τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν.

Στὶς 31 Δεκεμβρίου 2009 τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο ὑπέστη δεινὸ πλήγμα μὲ τὴν ἐκδημία τοῦ καθηγητῆ Χρίστου Γ. Πατρινέλη, ἐπιφανοῦς μελετητῆ τῆς πνευματικῆς παράδοσης τοῦ νεότερου ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς ἱστορίας τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ὁ καθηγητὴς Χρίστος Πατρινέλης ὑπῆρξε μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ *Δελτίου Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* ἀπὸ τὸ 1990 καὶ μὲ τὴν παρουσία του στὸ Ἴδρυμα συνέβαλε οὐσιαστικὰ στὸ ἐπιστημονικὸ του ἔργο.

Τὰ προαναφερθέντα γεγονότα ἀποστέρησαν τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο καὶ τὸ Ἴδρυμα γενικότερα ἀπὸ τὶς ὑπηρεσίες δύο σημαντικῶν μελῶν του, τὰ ὁποῖα τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν εὐγνώμονεϊ γιὰ τὴ μεγάλη προσφορά τους στὴν ἐπιτέλεση τῆς ἀποστολῆς του.

Σὲ πλήρωση τῶν κενῶν θέσεων ἐξελέγησαν ὡς νέα μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὁ ἐπιχειρηματίας κύριος Ἀθανάσιος Μαρτίνος στὶς 9 Μαρτίου 2010 καὶ ἡ καθηγήτρια κυρία Ἑλένη Ἀγγελομάτη-Τσουγκαράκη στὶς 8 Ἰουνίου 2010.

**ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
2007-2009** (Συνεδρίαση Δ.Σ. 11.12.2006)

Πρόεδρος	Μιχαήλ Β. Σακελλαρίου
Άντιπρόεδροι	Βασίλειος Βλ. Σφυρόερας και Γεώργιος Δαυίδ
Γεν. Γραμματέας	Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης
Ταμίας	Μάρκος Φ. Δραγούμης
Σύμβουλοι	Έβίτα Τάκη Άράπογλου Θάνος Βερέμης Λούλα Έρρίκου Κερτσικώφ Κώστας Κριμπάς Χρίστος Πατρινέλης Έμμανουήλ Ρούκουνας Μιλτιάδης Χατζόπουλος

Στή συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 14 Σεπτεμβρίου 2009 παραιτήθηκε ο ακαδημαϊκός κύριος Μιχαήλ Β. Σακελλαρίου από την προεδρία και ζήτησε να παραμείνει ως απλό μέλος. Ο ακαδημαϊκός κύριος Μιχαήλ Β. Σακελλαρίου ανακηρύχθηκε ομόφωνα από το Δ.Σ. Επίτιμος Πρόεδρος του Δ.Σ. Στή θέση του Προέδρου του Δ.Σ. εκλέχθηκε ομόφωνα ο κύριος Γεώργιος Δαυίδ. Επίσης το Δ.Σ. εξέλεξε στην κενωθείσα θέση του αντιπροέδρου του σώματος τον ακαδημαϊκό κύριο Κώστα Κριμπά.

Στή συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 9 Μαρτίου 2010 εκλέχθηκε ομόφωνα ο κύριος Αθανάσιος Μαρτίνος ως νέο μέλος σε πλήρωση της θέσεως του ακαδημαϊκού κυρίου Μιχαήλ Β. Σακελλαρίου, ο οποίος ζήτησε να αποχωρήσει από το σώμα για λόγους υγείας.

Στή συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 8 Ιουνίου 2010 εκλέχθηκε ομόφωνα, στή θέση του αποβιώσαντος Χρίστου Πατρινέλη, ως νέο μέλος ή καθηγήτρια κυρία Έλενη Άγγελομάτη-Γσουγκαράκη. Η νέα σύνθεση του Δ.Σ. έχει ως εξής:

Επίτιμος Πρόεδρος	Μιχαήλ Β. Σακελλαρίου
Πρόεδρος	Γεώργιος Δαυίδ
Άντιπρόεδροι	Βασίλειος Βλ. Σφυρόερας και Κώστας Κριμπάς
Γεν. Γραμματέας	Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης
Ταμίας	Μάρκος Φ. Δραγούμης

Σύμβουλοι	Έλενη Άγγελομάτη-Τσουγκαράκη Έβιτα Τάκη Άράπογλου Θάνος Βερέμης Λούλα Έρρίκου Κερτσικώφ Άθανάσιος Μαρτίνος Έμμανουήλ Ρούκουνας Μιλτιάδης Χατζόπουλος
-----------	--

2. Μεταβολές προσωπικού 2008-2012

1. Μάρκος Φ. Δραγούμης, μουσικολόγος, Προϊστάμενος του Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου από το 1960 και από 15.9.2000 μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ίδρυματος.

2. Σταύρος Θ. Ανεστίδης, Υποδιευθυντής από 31.1.2002.

Έρευνητές

1. Ίωάννα Πετροπούλου, ιστορικός, 1.3.1978-30.6.2010. Άποχώρηση λόγω συνταξιοδότησεως.

2. Άθανάσιος Μωραΐτης, μουσικός, συνεργάτης του Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου, από 1.9.1994.

3. Δημήτρης Καμούζης, ιστορικός, 15.1.2010-15.1.2011. Σύμβαση όρισμένου χρόνου. 15.1.2011-15.1.2012 και 15.1.2012-15.1.2013 ανανέωση σύμβασης.

Υπόλοιπο προσωπικό

1. Λουκία Π. Βασιλείου, γραμματέας, 1.3.1984-1.2.2008. Άποχώρηση λόγω συνταξιοδότησεως.

2. Θεοφανώ Βιγλιάρη, λογίστρια, 1.1.1991-31.5.2010. Άποχώρηση λόγω συνταξιοδότησεως.

3. Βαρβάρα Ψυχούλα-Κοντογιάννη, βιβλιοθηκάριος, από 15.10.1997.

4. Δημήτριος Πολίτης, βιβλιοθηκονόμος, από 1.4.2001.

5. Αϊκατερίνη Δημητράκη, καθαρίστρια, από 1.3.2003.

6. Μαρία Μουγκαράκη, γραμματέας, από 6.9.2007.

7. Έλενη Δραγούμη, γραμματειακή ύποστήριξη Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου, από 1.6.2010.

8. Παντελής Κανελλόπουλος, λογιστής, 1.6.2010-30.4.2012. Από 1.4.2012 οί λογιστικές εργασίες του Κέντρου εκτελούνται από την Consolidated Business Solutions.

3. Βράβευση του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Στή συνεδρία της 22ας Μαρτίου 2012 η Άκαδημία Αθηνών απένευσε στο Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών το άργυροῦν μετάλλιο. Στή σχετική έκθεση ὁ Γενικός Γραμματέας τῆς Ἀκαδημίας Αθηνών Βασίλειος Χ. Πετράκος ἐπισημαίνει: «Ἡ Ἀκαδημία ἀπονέμει τὸ ἀργυροῦν μετάλλιο εἰς τὸ Κέντρον Μικρασιατικῶν Σπουδῶν γιὰ τὸ ἐθνικὸ ἔργο ποῦ ἐπιτελεῖ γιὰ τὴν ἔρευνα, τὴ συλλογὴ, τὴ μελέτη καὶ τὴ δημοσίευση στοιχείων ποῦ ἀφοροῦν τὸν πολιτισμὸ καὶ τὴν ἱστορία τῶν τόπων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ποῦ κατοικοῦνταν ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα χρόνια ἀπὸ Ἑλληνας. Ἡ Καταστροφὴ τοῦ 1922 ἀπόκοψε τοὺς Ἑλληνας ἐκείνους ἀπὸ τὰ χῶματα τῆς ἀρχαιότατης πατρίδας τους. Τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν ποῦ ἰδρύθηκε τὸ 1930 ἀπὸ τὴ Μέλπω Μερλιὲ ἀνέλαβε νὰ διασώσει τις ἱστορικὲς ἀναμνήσεις, τις παραδόσεις, τὴ μουσικὴ, τὴν ποίηση, κάθε ἐκδήλωση τοῦ πολιτισμοῦ τῶν Ἑλλήνων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας μὲ τὴ δημιουργία Ἀρχείου καὶ σειρᾶς ἐπιστημονικῶν δημοσιευμάτων καὶ ἐτήσιου ἐπιστημονικοῦ Δελτίου, ποῦ ἀπομνημονεύουν καὶ διασώζουν γιὰ μᾶς καὶ τοὺς ἐπιγιγνώμενους τὸν ἱστορικὸ βίῳ τους».

Τὸ βραβεῖο παρέλαβε ἐκ μέρους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὁ Γενικός Γραμματέας καθηγητῆς κύριος Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης, ὁ ὁποῖος δήλωσε ἐπ' αὐτοῦ: «Στὰ ἐνενηντα χρόνια τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς καὶ στὰ ὀγδόντα καὶ πλέον τῆς λειτουργίας τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, ἡ ἀπονομὴ τοῦ ἀργυροῦ μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Αθηνῶν ἀποτελεῖ δικαίωση τῶν ὀραματισμῶν τῶν ἰδρυτῶν, Μέλπως καὶ Ὀκταβίου Μερλιέ, τῆς ἀφοσίωσης καὶ τοῦ ζήλου ἀλλεπάλληλων γενεῶν ἐρευνητῶν ποῦ ἐργάσθηκαν γιὰ νὰ περισυλλεγῆ ὁ ἀνεκτίμητος πνευματικὸς πλοῦτος ποῦ ἔχει ἀποθησαυριστῆ στὸ Ἴδρυμα καὶ διασώζει τὴ μνήμη καὶ τὴν ἔγκυρη γνώση τοῦ ἑλληνισμοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἡ χειρονομία ἀναγνώρισης καὶ τιμῆς πρὸς τὸ ἔργο τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν ἀποτελεῖ συγχρόνως καὶ δικαίωση τῆς ἀπαρασάλευτης προσήλωσης στοὺς κανόνες τῆς ἐπιστήμης, τῆς ἀδιαπραγμάτευτης πεποίθησης ὅτι μόνον ἡ αὐστηρὴ ἐπιστημονικὴ προσέγγιση, ἡ ἐξωστρέφεια καὶ ἡ προσέγκυση τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν νεότερων γενεῶν τῶν ἐρευνητῶν μπορεῖ νὰ ἀποφέρει τὸ ζητούμενο, τὴ διαφύλαξη τῆς γνώσης, τὴν προαγωγὴ τῆς ἀλήθειας καὶ τὴν καθιέρωση σὲ διεθνὲς ἐπίπεδο τῆς μελέτης τοῦ Μικρασιατικοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς πνευματικῆς του παρακαταθήκης ὡς ἀναγνωρίσιμου

πεδίου έρευνας στην εύρυχωρία τών έπιστημών του ανθρώπου. Συναισθανόμαστε άπολύτως την εϋθύνη και τις ύποχρεώσεις που συνεπάγεται ή προσγενομένη τιμή, ιδίως την ύποχρέωση με όλες μας τις δυνάμεις, παρά τις άντιξοότητες τών καιρών, να διατηρήσουμε τó Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών ζωντανό και έπιστημονικά παραγωγικό ως συντελεστή έθνικής αύτογνωσίας».

4. Έκδόσεις

Σέ ό,τι άφορά την έκδοτική δραστηριότητα του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, πρωταρχικό μέλημά μας ύπήρξε ή τακτική έκδοση του *Δελτίου Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, που άποτελεί τόν καθρέφτη της έρευνητικής προσπάθειας του Κέντρου. Έτσι, στο διάστημα 2008-2012, είδαν τó φώς της δημοσιότητας τρεις όγκώδεις τόμοι του περιοδικού, που περιλαμβάνουν πορίσματα του έρευνητικού έργου του Κέντρου άλλα και έργασίες ενός συνεχώς διευρυνόμενου κύκλου έξωτερικών συνεργατών. Η καθιέρωση του *Δελτίου* στη συνείδηση της διεθνούς έπιστημονικής κοινότητας ως του έγκυρότερου όργάνου μικρασιολογικής έρευνας που έκδιδεται στην Ελλάδα άντισταθμίζει τούς κόπους και τις συνεχώς διογκούμενες δαπάνες που συνεπάγεται ή έκδοσή του.

Άναλυκότερα οί έκδόσεις του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών κατά την περίοδο 2008-2012 είναι οί έξης:

A. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών* (ΔΚΜΣ)

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, τόμος 15 (2008), 541 σελ.

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, τόμος 16 (2009), 447 σελ.

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών, τόμος 17 (2011), 365 σελ.

B. Καππαδοκία

George Seferis, *Three days in the Monasteries of Cappadocia*, μτφρ.

Peter Mackridge, πρόλ. Paschalis M. Kitromilides, πρόλ. Zisimos

Lorentzatos, σχόλ. Ioanna Petropoulou, 2010, 145 σελ.

Γ. Άνατυπώσεις

Michel B. Sakellariou, *La migration Grecque en Ionie*, ανατύπωση 2008, 559 σελ.

Melro Merlier, *Présentation du Centre d'Etudes d'Asie Mineure.*

Recherches d'Ethnographie, εισαγωγή Paschalis M. Kitromilides, 2011, 28 σελ.

Κρίσεις:

Ιωάννα Πετροπούλου, *Η Καθημερινή*, 27 Μαΐου 2012.

Γιάννης Μουρόγιαννης, *Η Θεσσαλία* (Βόλου), 24 Ιουνίου 2012.

Michael Llewellyn Smith, *The AngloHellenic Review* 46 (2012), σ. 30.

Δ. Έκδόσεις σε συνεργασία με άλλους φορείς

- *Σμύρνη. Η μητρόπολη του Μικρασιατικού Έλληνισμού*. Κείμενα: Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης, Ρωξάνη Δ. Άργυροπούλου, Βασίλης Καρδάσης, Γιώργος Α. Γιαννακόπουλος, Αιμιλία Θεμοπούλου, Σταύρος Θ. Άνεστίδης, Basma Zerouali, Elçin Macar, Βαρβάρα Κοντογιάννη, Άθινα, έκδ. *Τὰ Νέα*, Σειρά: *Χαμένες Πατρίδες*, 2007 (α΄ έκδ. 2002).
- *Η Μικρασιατική καταστροφή. Τò χρονικό - τὰ αίτια - οί άναμνήσεις από τò μέτωπο - ή περιπλάνηση - ή καθημερινή ζωή - τὰ πρῶτα χρόνια στην Έλλάδα. Δεκαπέντε συγκλονιστικές μαρτυρίες ανθρώπων πού έζησαν τή φρίκη τού ξεριζωμού*. Κείμενα-μαρτυρίες: Σοφία Άναστασιάδη-Μανουσάκη, Φώτης Άποστολόπουλος, Βίκα Δ. Γκιτζελή, Νικόλαος Καραγεωργίου, Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης, Γιώργος Δ. Μαυρογορδάτος, Όκτάβιος Μερλιέ, Καλλιόπη Μουσαίου-Μπουγιούκου, Πέτρος Πασαλίδης, Ιωάννα Πετροπούλου, Χαράλαμπος Πλησιώτης, Σεραφείμ Ν. Ρίζος, Βικτωρία Σολομωνίδου, Άθινα, έκδ. *Τὰ Νέα*, 2008.
- Γιώργος Σεφέρης, *Τρεῖς μέρες στὰ μοναστήρια τῆς Καππαδοκίας. Μὲ τὸν φακὸ καὶ τὴν πένα τοῦ ποιητῆ*. Καλωσόρισμα: Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης, Πρόλογος: Ζήσιμος Λορεντζάτος, Έπίμετρο: Ιωάννα Πετροπούλου, Άθινα, έκδ. *Τὰ Νέα*, Σειρά: *Χαμένες Πατρίδες*, 2008.
Κρίσεις:
Μαίρη Άδαμοπούλου, *Τὰ Νέα*, *Όρίζοντες*, 1 Φεβρουαρίου 2008.
- *90 χρόνια από τή Μικρασιατική Καταστροφή. Η Έξοδος τού Έλληνισμού τού Πόντου*. Προλογικό σημείωμα: Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης, Άθινα, έκδ. *Η Καθημερινή*, 2013.

5. Βιβλιοθήκη - Άρχεῖο

Α. Βιβλιοθήκη

Τή χρονική περίοδο 2008-2012 δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην άναβάθμιση τών λειτουργιών τῆς Βιβλιοθήκης καὶ τῆς καταχώρισης τῆς βάσης δεδομένων στίς συλλογικές βάσεις. Έτσι, πραγματοποιήθηκαν ή άναβάθμιση

του ηλεκτρονικού βιβλιοθηκονομικού προγράμματος ABEKT και η εγκατάσταση της νέας έκδοσης ABEKT 5.6 στη βάση της Βιβλιοθήκης καθώς και η καταχώρισή της στη βάση APΓΩ του Έθνικου Κέντρου Τεκμηρίωσης. Επίσης, η Βιβλιοθήκη εντάχθηκε στον Έθνικo Συλλογικό Κατάλογο Έπιστημονικών Περιοδικών του Έθνικου Κέντρου Τεκμηρίωσης, στο Έθνικo Δίκτυο Έπιστημονικών και Τεχνολογικών Βιβλιοθηκών και στον Συλλογικό Κατάλογο τών Έλληνικών Άκαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.

Η συντήρηση τών συλλογών και η αποκατάστασή τους με βάση τις δυνατότητες που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία αποτέλεσαν επίσης πρωταρχική μέριμνα. Έτσι, βιβλιοδετήθηκαν παλαιές και νέες εκδόσεις του Ίδρυματος καθώς και αρκετές καραμανλίδικες εκδόσεις που είχαν υποστεί σημαντική φθορά.

Την ίδια περίοδο ολοκληρώθηκε η ταξιδέτηση τών ανατύπων της βυζαντινής μουσικής, που ανήκουν στη συλλογή του Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου, ενώ παράλληλα αποδελτιώθηκαν έφημερίδες και περιοδικές εκδόσεις μικρασιολογικής θεματολογίας. Επίσης, ολοκληρώθηκε η καταγραφή και ταξιδέτηση έγγραφων από τις έπαρχίες της Μικράς Ασίας (πιστοποιητικά βαπτίσεως, γάμου, τίτλοι ιδιοκτησίας, φαρμάνια, έντυπα εκπαιδευτηρίων και νοσοκομείων κ.ά.).

Η τακτοποίηση του χώρου του υπογείου, η καταγραφή βιβλίων που δέν εντάσσονται στη θεματολογία και στο έρευνητικό αντικείμενο του Ίδρυματος, με σκοπό τη διάθεση τών εκδόσεων αυτών σε άλλες βιβλιοθήκες για έξοικονόμηση χώρου, αποτέλεσαν αντικείμενο δευτερευουσών εργασιών της περιόδου αυτής. Στο πλαίσιο αυτό δωρήθηκαν βιβλία σε κοινοτικές βιβλιοθήκες καθώς και σε Ίδρύματα. Επίσης, συνεχίστηκε αλλά και διευρύνθηκε η ανταλλαγή τών εκδόσεων του Ίδρυματος με έλληνικά και ξένα άκαδημαϊκά και έρευνητικά ιδρύματα, ενώ δωρήθηκαν βιβλία σε βιβλιοθήκες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Στη διάρκεια της υπό ανασκόπηση περιόδου, τo ύλικo της Βιβλιοθήκης αύξηθηκε κατά 30%. Τo 25% τών νέων προσκτήσεων προέρχονται από αγορές (χάρη στη δωρεά του Ίδρυματος N. Demos), ενώ όρισμένα δυσεύρετα βιβλία φωτοτυπήθηκαν και εντάχθηκαν στη συλλογή της Βιβλιοθήκης. Επιπλέον, αύξήθηκαν οι δωρεές βιβλίων και χειρογράφων από πρόσφυγες τρίτης γενιάς.

ΠΡΟΣΚΤΗΣΕΙΣ ΤΙΤΛΩΝ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΠΡΟΣΚΤΗΣΕΙΣ	ΠΡΟΣΚΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΓΟΡΑ
2007	691	188
2008	434	192
2009	476	163
2010	557	199
2011	409	196
2012	402	197
ΣΥΝΟΛΟ	2.969	1.135

ΠΡΟΣΕΛΕΥΣΗ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

ΕΤΟΣ	ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ
2007	668
2008	475
2009	478
2010	520
2011	409
2012	715
ΣΥΝΟΛΟ	3.215

B. Άρχεϊο

Δόθηκε προτεραιότητα στη συντήρηση των χειρόγραφων μαρτυριών των προσφύγων που συγκροτούν το Άρχεϊο Προφορικής Παράδοσης. Έτσι, αντικαταστάθηκαν στο σύνολό τους οι παλαιοί φάκελοι φύλαξης του Άρχεϊου Προφορικής Παράδοσης με νέους φακέλους (από ύλικό μη φθειρόμενο και με κατάλληλο ρη).

Επίσης, έγιναν έργασίες για την εύρετηρίαση του άρχεϊακοῦ ὕλικοῦ ποῦ ἀφορᾶ τὰ Πρακτικά καὶ τὰ Γράμματα Ἐργασίας τῶν Συνεργατῶν τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν πρὸς τὴ Μέλπω Μερλιέ, καὶ γιὰ τὴν καταγραφή καὶ ἀποδελτίωση τῶν βιογραφικῶν σημειωμάτων τῶν πληροφορητῶν καθὼς καὶ τῶν δελτίων μετάβασης τῶν συνεργατῶν ἀπὸ τὶς ἐπαρχίες τῶν Δυτικῶν παραλίων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Ἐξάλλου, τὸ ἀρχεῖο ἠχογραφημένων μαρτυριῶν ἀπὸ τὴν Ἴμβρο ποὺ εἶχε δημιουργηθεῖ μὲ τὴν πρωτοβουλία καὶ τὴ φροντίδα τῆς Δρ Εὐγενίας Χαλκιά ἀποθηκεύτηκε σὲ ψηφιοποιημένη μορφή καὶ εὐρετηριάσθηκε.

Ἡ Βιβλιοθήκη καὶ τὸ Ἀρχεῖο κατὰ περίσταση λειτουργοῦν καὶ ὡς ἐκπαιδευτικὰ ἐργαστήρια. Στὸ διάστημα τῆς πενταετίας αὐτῆς φοιτητὲς ἀπὸ τὰ τμήματα Τουρκικῶν καὶ Ἀσιατικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Κοινωνικῆς Ἀνθρωπολογίας τοῦ Παντείου Πανεπιστημίου καὶ Ἱστορίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Αἰγαίου ἀπασχολήθηκαν στὸ Ἴδρυμα ὡς ἀσκούμενοι. Τὴν ἐποπτεία τῶν φοιτητῶν ἀπὸ τὸ Πάντειο Πανεπιστήμιο καὶ τὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Αἰγαίου εἶχε ἡ Βαρβάρα Κοντογιάννη.

Γ. Δωρεὲς ἀρχεῖακοῦ καὶ ἔντυπου ὕλικου

ΔΩΡΗΤΗΣ	ΔΩΡΕΑ
Ἰωάννα Πετροπούλου καὶ Ἀλέξης Δημαρᾶς	Ἐκδόσεις τῆς Ἑταιρείας Σπουδῶν Νεοελληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ Γενικῆς Παιδείας (Ἰδρυτής: Σχολὴ Μωραΐτη)
Σωτήρης Γεωργιάδης	Ἐκδόσεις τοῦ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου Προσφυγικοῦ Ἑλληνισμοῦ Δήμου Καλαμαριάς
Λουκάς Π. Χριστοδούλου	Ἐκδόσεις τοῦ Κέντρου Σπουδῆς & Ἀνάδειξης Μικρασιατικοῦ Πολιτισμοῦ (ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.)
Παναγιώτης Σωτηρόπουλος	Ἐκδόσεις τοῦ Ἰδρύματος Θρακικῆς Τέχνης καὶ Παράδοσης
Ξενοφώντας Τζαβάρας	Ἐκδόσεις τοῦ Συλλόγου Ἴμβριων
Ἐκδοτικὸς οἶκος Ἄφοι Κυριακίδη	Ἐκδόσεις τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου
Ἀλέξης Κυριτσόπουλος	Ἐκδόσεις μικρασιατικῆς δερματολογίας
Τζούλια Σούλη-Τσούρη	Ἐκδόσεις μικρασιατικῆς δερματολογίας
Ἐκδόσεις Τσουκάτου	Ἐκδόσεις τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου
Μαρία Κλημεντίδου	Ἐκδόσεις μικρασιατικῆς δερματολογίας
Εὐαγγελία Μπαλτᾶ	Τουρκικὲς ἐκδόσεις
Βερονίκη Δαλακούρα	Ὄθωμανικὲς καὶ τουρκικὲς ἐκδόσεις
Βασίλειος Θ. Σταυρίδης	Ἐκδόσεις τοῦ ἰδίου
Γιάννης Γαϊτανάκης	Ἐκδόσεις ποικίλου περιεχομένου
Στρατῆς Ταρίνας	Ἐφημερίδα «Ἀπόστολος Ἀνδρέας» (1952, 1953, 1956-1959, 1961-1963)
Μαρία Παπαδάκη	Οἰκογενειακὰ ἔγγραφα ἀπὸ τὴν περιοχὴ Γκιούλμαζε τῆς Ἰωνίας

ΔΩΡΗΤΗΣ	ΔΩΡΕΑ
Ίρις Τζαχίλι	Φωτογραφίες, έγγραφα και χειρόγραφα από το προσωπικό αρχείο της Μαρίας Άγγελίδου
Σοφία Ευστράτουλου	Φωτογραφίες και έγγραφα από το προσωπικό αρχείο της Μαρίας Σταματάκη-Παραρά
Σοφία Θεοδωρίδου-Βαρδουλάκη	Χειρόγραφα: Ιστορική μελέτη περί της Κεπέκκλησιας και Αυτόβιογραφία του Θεόδωρου Θεοδωρίδη (φωτοτυπία)
Μαρία Βασιλάκη-Τσαουσίδα	Χειρόγραφο: Άπομνημονεύματα του όπλαρχηγού του ελληνικού στρατού στο Άντάρτικο του Πόντου Παύλου Τσαουσίδα (φωτοτυπία)
Νέλλη Χάδιαρη	Χειρόγραφο: Αυτόβιογραφία του Δημητρίου Συμβώνη
Έλενη Τζούτζια	Χειρόγραφο: Αυτόβιογραφία του Πέτρου Καρφόπουλου (φωτοτυπία)
Χρήστος Καλαντζής	Χειρόγραφο: Γράμμα από το μέτωπο της Μικράς Ασίας του Άλέξανδρου Καλαντζή (φωτοτυπία)
Άννα Πολίτη	Χειρόγραφο: Ημερολόγιο της Μαρίας Παπαμιχάλη (φωτοτυπία)
Πάνος Δόβας	Φωτογραφίες από το προσωπικό του αρχείο
Μιχαήλ Άλεξανδρίδης	Έγγραφα της οικογένειας Άλεξανδρίδη
Θεόφιλος Άφριδης	Έγγραφα της οικογένειας Άφριδη
Χριστόφορος Σχοινᾶς	Χειρόγραφο: Βιογραφία του Χρήστου Κάξουλου (φωτοτυπία)
Μάριος Μισσηλίδης	Χειρόγραφο: «Άσματα Καππαδοκικά και ιδίως της κωμοπόλεως Άνακούς, ἐπαρχίας Ίκονίου» του Χρήστου Τουργούτη (φωτοτυπία)

6. Έπιστημονικές δραστηριότητες (συνέδρια, ημερίδες, έρευνητικά προγράμματα)

A. Έρευνητικά προγράμματα

1. Η Έξοδος. Μαρτυρίες από τις Έπαρχίες του Μεσόγειου και του Πόντου.

Η έρευνα του Πόντου αποτέλεσε τόν τελευταίο αναβαθμό του έρευνητικού έργου του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών από τη δεκαετία του 1930 έως τη δεκαετία του 1970 για την περισυλλογή της προφορικής ιστορίας του προσφυγικού πληθυσμού που συνέρρευσε στην Ελλάδα

μετά την Καταστροφή του 1922 και την ανταλλαγή των έλληνοτουρκικών πληθυσμών.

Από τους 2.163 οικισμούς που εντόπισε η έρευνα στη Μικρά Ασία, περισσότεροι από τους μισούς, δηλαδή 1.454 βρίσκονταν στον Πόντο. Από αυτούς ερευνήθηκαν τελικά 795 επειδή για τους υπόλοιπους δεν βρέθηκαν πληροφορητές. Οί οικισμοί του Μικρασιατικού Πόντου είναι διάσπαρτοι κατά μήκος των ακτών όπου βρίσκονται και οι μεγάλες πόλεις, ή Σινώπη, ή Άμισός (Σαμψούντα) και ή Τραπεζούντα, ή μητρόπολη του Ποντιακού ελληνισμού. Έκτείνονται όμως και νότια προς το έσωτερικό, στα όρεινά των Ποντιακών Άλπεων και στα νοτιότερα ύψιπεδα.

Αυτού του ελληνισμού την έθνογραφική αποτύπωση παραδίδει ή Έξοδος του Πόντου.

Η πολυετής και πολύμοχθη προετοιμασία τελικά απέδωσε τρεις τόμους: Τόν ήδη έκδομένο Γ΄ τόμο για τόν Μεσόγειο Πόντο, που παρουσιάζει τις μαρτυρίες από τους οικισμούς του έσωτερικού, και δυο ακόμη τόμους (Δ΄ και Ε΄) με τις μαρτυρίες του Παραλιακού Πόντου. Στόν τέταρτο τόμο προτάσσεται έκτενης ιστορική εισαγωγή του Όδυσσέα Λαμψίδη, πρύτανη των ποντιακών μελετών και επί σειρά έτων μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών.

Τήν έπιστημονική έποπτεία των τόμων έχει ό καθηγήτης Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης.

2. Η παρουσία του ελληνικού κράτους στη Μικρά Ασία. Οί εκθέσεις του Έλληνικού Προξενείου Σμύρνης 1833-1908

Τό πρόγραμμα αυτό και ό τόμος που δά έκδοθεϊ αποσκοπούν στην ανάδειξη τής πολυδιάστατης παρουσίας του ελληνικού κράτους στη Μικρά Ασία μέσα από την ανθολόγηση και τό σχολιασμό των εκθέσεων του Έλληνικού Προξενείου τής Σμύρνης από τό 1833 –έτος ίδρυσής του– μέχρι τήν επανάσταση των Νεοτούρκων του 1908. Τί είδους σχέσεις διαμορφώνονται ανάμεσα στους εκπροσώπους του επίσημου ελληνικού κράτους με τις όθωμανικές αρχές και τή λαϊκή και θρησκευτική ήγεςία του ντόπιου πληθυσμού; Με ποιό τρόπο παρεμβαίνει τό προξενείο στις υποθέσεις των έλληνορθόδοξων τής αυτοκρατορίας; Ποιές συνθήκες και ποιά σημαντικά γεγονότα καθόρισαν τις πολιτικές επιλογές τής Αθήνας στη Μικρά Ασία; Πώς απεικονίζεται στα έπίσημα έγγραφα ή συνύπαρξη των έλληνορθόδοξων με τους μουσουλμάνους, καθώς και με τις άλλες μη

μουσουλμανικές ἐθνοθρησκευτικές κοινότητες; Ποιὸς ἦταν ὁ ρόλος τῶν ἐλληνικῶν προξενικῶν ἀρχῶν στὴ διαδικασία ἐθνοτικοῦ κατακερματισμοῦ τῆς ὀθωμανικῆς κοινωνίας ποὺ ἔλαβε χώρα κατὰ τὴ διάρκεια τῶν μεταρρυθμίσεων τοῦ Τανζιμάτ καὶ τῆς ἀπολυταρχίας τοῦ σουλτάνου Ἀβδούλ Χαμίτ Β΄; Αὐτὰ εἶναι μερικὰ ἀπὸ τὰ βασικὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα ἡ ἔκδοση τῶν προξενικῶν ἐκθέσεων τῆς Σμύρνης φιλοδοξεῖ νὰ διῆξει.

Ἡ ἔρευνα βασίστηκε στὰ διπλωματικά ἔγγραφα τοῦ Διπλωματικοῦ καὶ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν. Τὸ ἐρευνητικὸ πρόγραμμα καὶ ἡ τελικὴ ἔκδοση τελοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτεία καὶ ἐπιμέλεια τοῦ καθηγητῆ Πασχάλη Μ. Κιτρομηλίδη. Ἡ ἐπιλογή, φωτογράφιση, ἐπεξεργασία, μεταγραφή καὶ σχολιασμός τῶν ἐκθέσεων, καθὼς καὶ ὁ καταρτισμός ἐνὸς εὑρετηρίου ὀνομάτων καὶ πραγμάτων πραγματοποιήθηκε ἀπὸ τὸν ἐρευνητὴ τοῦ Ἰδρύματος Δημήτρη Καμούζη.

3. Σμυρναϊκὴ Βιβλιογραφία

Ἡ νέα συμπληρωμένη «Σμυρναϊκὴ Βιβλιογραφία» ἀναδεικνύει τὴν τυπογραφικὴ δραστηριότητα τῆς παλαιᾶς πρωτεύουσας τῆς Ἰωνίας ὡς ἐνὸς κέντρου τῆς ἐλληνικῆς ἐκδοτικῆς παραγωγῆς.

Ὁ τόμος τῆς Σμυρναϊκῆς Βιβλιογραφίας ἀποτελεῖ καρπὸ στενῆς ἐπισημονικῆς συνεργασίας ἀνάμεσα στὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν καὶ στὸ «Βιβλιογραφικὸ ἔργαστήρι Φίλιππος Ἠλιού» τοῦ Μουσείου Μπενάκη. Θεμέλιο λίθο τῆς νέας Βιβλιογραφίας συνιστᾷ ἡ παλαιὰ συγκεντρωτικὴ ἐργασία τοῦ Ἀθανασίου Δ. Χατζηδήμου (1910-1967).

Ἡ νέα Βιβλιογραφία εἶναι δραστικὰ ἐνισχυμένη ὡς πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ἀναγραφῶν. Τὸ ποσοτικὰ, ὑπερδιπλάσιο ἀποτέλεσμα σὲ σχέση μὲ τὴ βιβλιογραφικὴ συμβολὴ τοῦ Χατζηδήμου, ἀριθμεῖ μέχρι τὴν ἔκδοση τοῦ Δελτίου 2.279 τίτλους.

Τὴν ἔκδοση προλογίζει ὁ καθηγητῆς Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης. Ἡ ἔρευνα-καταγραφή-τεκμηρίωση ἔγινε ἀπὸ τὴ Σάντρα Βρέττα, ἐνῶ ἡ Ἰωάννα Πετροπούλου ἔχει γράψει ἐκτενὴ ἱστορικὴ εἰσαγωγή.

Β. Διαλέξεις καὶ Σεμινάρια στὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν

- 15 Φεβρουαρίου 2008: Σεμιναριακὴ συνάντηση κατὰ τὴν ὁποία ὁ ὑποψήφιος διδάκτωρ τοῦ King's College τοῦ Λονδίνου Δημήτρης Καμούζης παρουσίασε τὴ διδακτορικὴ του διατριβὴ μὲ θέμα «The Constantinopolitan Greeks in an era of secular nationalism, late 19th century to 1930» (Αἴθουσα Σεμιναρίων).

- 26 Μαΐου 2008: Διάλεξη του Άλμπέρτο Κονεχέρο με τίτλο «Μια ισπανική ματιά στη Μικρασιατική Καταστροφή» και προβολή του ντοκιμαντέρ «Στό δρόμο για τη Σύμυρνη» του Πέρε Άλμπέρο. Συνεργασία του Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν με τὸ Ἴνστιτούτο Θερβάντες (Αἴθουσα Α. Γ. Λεβέντη).
- 1η Ὀκτωβρίου 2009: Σεμιναριακὴ συνάντηση γιὰ τὴν ἱστορία, τὸ ἔργο καὶ τὸ ἀρχαιολογικὸ ὑλικὸ τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Πρωτοβουλία τῆς Anne Couderc ἀπὸ τὴ Γαλλικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν. Συμμετεῖχαν γάλλοι μεταπτυχιακοὶ φοιτητὲς καὶ ὁ Alexandre Toumarkine, ὑποδιευθυντὴς τοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου Κωνσταντινουπόλεως (Αἴθουσα Σεμιναρίων).
- 29 Νοεμβρίου 2012: Σεμιναριακὴ συνάντηση κατὰ τὴν ὁποία ὁ καθηγητὴς βυζαντινῆς καὶ μεταβυζαντινῆς ἱστορίας Andrea Nanetti παρουσίασε τὸ θέμα «Ἡ εἰκόνα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας στὴ διεθνή ἔκθεση τῆς Σανγκάης 2010» (Αἴθουσα Σεμιναρίων).

Γ. Παρουσιάσεις βιβλίων

- 12 Ἀπριλίου 2008: Παρουσίαση τοῦ βιβλίου τοῦ George A. Vassiadis, *The Syllagos Movement of Constantinople and Ottoman Greek Education 1861-1923*, Ἀθήνα, Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, 2007, στὸ Σισμανόγειο Μέγαρο τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου Κωνσταντινουπόλεως. Προλόγισε ὁ Ἀλέξης Ἀλεξανδρῆς, Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος στὴν Κωνσταντινούπολη. Σύντομο χαιρετισμὸ ἀπήρθυσαν ὁ Γενικὸς Γραμματέας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, καθηγητὴς Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης καὶ ὁ Κώστας Καρρᾶς, Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας Περιβάλλοντος καὶ Πολιτισμοῦ. Γιὰ τὸ βιβλίο μίλησαν ὁ Κώστας Σταματοπούλος, συγγραφέας-ἱστορικὸς καὶ ὁ Δρ Γεώργιος Α. Βασιιάδης, συγγραφέας τοῦ βιβλίου.
- 17 Μαρτίου 2010: Παρουσίαση τοῦ βιβλίου τοῦ Γρηγόρη Οἰκονομίδη, *Ρύσιο-Ἄρετσου-Darica. Γεωγραφικὴ καὶ ἱστορικὴ μελέτη τῆς βιθυνιακῆς πόλης*, Θεσσαλονίκη, University Studio Press, 2009. Γιὰ τὸ βιβλίο μίλησαν ἡ Χρῦσα Ἀράπογλου, βουλευτὴς Ἀ΄ Θεσσαλονίκης καὶ ὁ Σάββας Τσιλένης, Δρ ἀρχιτέκτονας-πολεοδόμος (Αἴθουσα Α. Γ. Λεβέντη).

Δ. Συμμετοχή σε έκδηλώσεις άλλων φορέων

- 3-4 Οκτωβρίου 2008: *Mémoire, Souvenir, Narration. Usages des archives en ethnologie et en histoire – méthodes et enjeu*, Γαλλικό Ίνστιτούτο Αθηνών. Έκ μέρους του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών χαιρετισμό ἀπηύθυνε ο Σταῦρος Θ. Ἀνεστίδης. Ἐπίσης συμμετείχαν με ἀνακοινώσεις ο Στέλιος Καψωμένος («The Oral History Archive for Asia Minor Studies. Giving the refugees the opportunity to write their own history») και ἡ Ἐλῖα Κυφονίδου («The Centre for Asia Minor Studies. The transition from the manuscript to the digital era»).
- 28-30 Νοεμβρίου 2008: Παραχώρηση φωτογραφικοῦ ὑλικοῦ στὴν ἔκδοση *Ἡ ἀττικὴ γῆ ὑποδέχεται τοὺς πρόσφυγες τοῦ '22* τοῦ Ἰδρύματος τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὸν Κοινοβουλευτισμὸ καὶ τὴ Δημοκρατία, στὸ πλαίσιο τῶν ἐκδηλώσεων ποὺ διοργάνωσε τὸ Γραφεῖο Νεότητας τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν με τίτλο «Κι ἀπ' τὸ θάνατο ἀκόμα πιὸ πικρὴ εἶσαι προσφυγιά». Ἡ ἔκδοση φιλοξενήθηκε στοὺς χώρους τοῦ Ἰδρύματος Γουλανδρῆ-Χόρν στὴν Πλάκα.
- 29 Ἰουνίου-31 Αὐγούστου 2009: Παραχώρηση ὀπτικοακουστικοῦ, φωτογραφικοῦ καὶ ἀρχαιολογικοῦ ὑλικοῦ στὴν ἔκδοση τοῦ Βυζαντινοῦ καὶ Χριστιανικοῦ Μουσείου *Ἄνθρωποι & Εἰκόνες. Κεμήλια Προσφύγων*, ἡ ὁποία διοργανώθηκε στὸ πλαίσιο τοῦ ἐρευνητικοῦ προγράμματος Icon Network.

Ε. Ἄλλες ἐκδηλώσεις

- 22 Μαΐου 2009: Ἐπίσκεψη στὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν ὁμίλου μαθητῶν, μαθητριῶν καὶ καθηγητῶν τῆς Πατριαρχικῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς.
- 13 Ἀπριλίου 2010: Ἐπίσκεψη στὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν τῆς Βιολέττας Χιονίδου, Senior Lecturer, School of Historical Studies Newcastle University, καὶ τῶν δευτεροετῶν φοιτητῶν της. Τὸ ἔργο τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν καὶ τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου παρουσίασαν οἱ Μάρκος Φ. Δραγούμεης, Δημήτρης Καμούζης, Βαρβάρα Κοντογιάννη καὶ Δημήτρης Πολίτης.
- 10 Μαΐου 2010: Ἐπίσκεψη στὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν ὁμίλου τελειόφοιτων μαθητῶν τῶν Ἑλληνικῶν Σχολείων τῆς Κωνσταντινούπολης.

- 10 Δεκεμβρίου 2010: Έπίσκεψη στο Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν μελῶν τοῦ Πολιτιστικοῦ Συλλόγου Μικρασιατῶν Νομοῦ Λάρισας. Τὸ ἔργο τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν καὶ τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου παρουσίασαν οἱ Μάρκος Φ. Δραγούμης, Δημήτρης Καμούζης, Βαρβάρα Κοντογιάννη καὶ Δημήτρης Πολίτης.
- 15 Φεβρουαρίου 2012: Έπίσκεψη στοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν μαθητῶν τῆς τρίτης γυμνασίου ἀπὸ τὸ Πειραματικὸ Γυμνάσιο Νικαίας. Τὸ ἔργο τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν καὶ τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου παρουσίασαν οἱ Μάρκος Φ. Δραγούμης, Δημήτρης Καμούζης, Βαρβάρα Κοντογιάννη καὶ Δημήτρης Πολίτης.
- 2 Ἀπριλίου 2012: Έπίσκεψη στοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν τῆς Βιολέττας Χιονίδου, Senior Lecturer, School of Historical Studies Newcastle University, καὶ τῶν δευτεροετῶν φοιτητῶν τῆς. Τὸ ἔργο τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν καὶ τοῦ Μουσικοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου παρουσίασαν οἱ Μάρκος Φ. Δραγούμης, Δημήτρης Καμούζης, Βαρβάρα Κοντογιάννη καὶ Δημήτρης Πολίτης.

ΣΤ. Έκδήλωση πρὸς τιμὴν τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν

- 21 Ὀκτωβρίου 2012: Μὲ ἀφορμὴ τὴν ἐπέτειο τῶν 90 χρόνων ἀπὸ τὴ Μικρασιατικὴ Καταστροφή ἢ Ἔνωση Μικρασιατῶν Λαμίας «Ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος Σμύρνης» διοργάνωσε ἐκδήλωση γιὰ νὰ τιμήσει τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Ἡ ἐκδήλωση ἔλαβε χώρα στὸ Πολιτιστικὸ Κέντρο τοῦ Δήμου Λαμιέων. Τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν ἐκπροσωπήθηκε ἀπὸ τὸν Σταῦρο Θ. Ἀνεστίδη, ὁ ὁποῖος μίλησε γιὰ τὴν ἱστορία καὶ τὸ ἔργο τοῦ Ἰδρύματος.

7. Ἀρχεῖο Μερλιέ

Τὸ Ἀρχεῖο Μέλπωσ καὶ Ὀκταβίου Μερλιέ ἀποτελεῖ ἰδιαίτερο τμῆμα τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν καὶ στεγάζεται σὲ εἰδικὰ διαμορφωμένο χῶρο τοῦ οἰκήματος, ὅπου διατηροῦνται τὰ γραφεῖα, μέρος τῆς βιβλιοθήκης καὶ ἄλλα προσωπικὰ ἐνθύμια τῶν ἰδρυτῶν. Περιεχόμενα τοῦ Ἀρχείου ἀποτελοῦν τὰ κατάλοιπα καὶ ἡ ἐκτενέστατη ἀλληλογραφία τοῦ ζεύγους Μερλιέ καθὼς καὶ χειρόγραφα καὶ ἀρχειακὸ ὑλικὸ σημαντικῶν ἐκπροσώπων τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας ποὺ συγκέντρωσε ὁ Ὀκτά-

βιος Μερλιέ. Μεταξύ του ύλικου αυτού εξέχουσα θέση κατέχουν χειρόγραφα του Άγγελου Σικελιανού και τὸ Ἀρχεῖο Ἀλέξανδρου Παπαδιαμάντη. Τὸ ὑλικὸ τοῦ Ἀρχείου Μερλιέ ὀργάνωσαν καὶ κατέταξαν ἡ Ἀγλαΐα Ἀγιουτάντη καὶ ἡ Ἑλένη Παπανικολάου.

Κατὰ τὴν ὑπὸ ἀνασκόπηση περίοδο τὸ ὑλικὸ τοῦ Ἀρχείου Μερλιέ μελέτησαν οἱ ἑξῆς ἐρευνητές:

- Ἰούνιος 2009: Κατερίνα Λαμπρινού, ἐκ μέρους τοῦ ἐκδοτικοῦ οἴκου Βιβλιόραμα: *Ἱστορία τοῦ 20οῦ αἰώνα*, τόμ. Δ1-Δ2 σὲ ἐπιστημονικὴ ἐπιμέλεια Χρήστου Χατζηιωσήφ.
- Φεβρουάριος 2010: Σαπφὼ Πορτάκη, Ὑποψήφια διδάκτωρ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: *Boursiers de 1945; Notre Affaire (1961) et Divers*.
- Ἀπρίλιος 2010: Δήμητρα Διαμαντοπούλου, μουσικολόγος: *Περὶ Αἰμιλίου Ριάδη καὶ ἄλλων Ἑλλήνων μουσικῶν στὸ Παρίσι, στίς ἀρχὲς τοῦ 20οῦ αἰώνα*.
- Νοέμβριος 2010: Massimo Pinto, Ἐρευνητὴς στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Μπάρι (Ἰταλία): *Research on the modern reception of Ancient Greek Novel*.
- Φεβρουάριος 2011: Πάνος Θανόπουλος, ἐρευνητής: *Ἀρχεῖο Μαρτάρια*.
- Ἰανουάριος 2012: Lucile Arnoux-Farnoux, École Française d'Athènes: *Κατάλοιπα Μέλπως Μερλιέ, γραμματεία φίλων καὶ γνωστῶν σὲ ἀλφαβητικὴ σειρὰ, ἀλληλογραφία τοῦ ζεύγους Μέλπω καὶ Octave Merlier μεταξύ τους καὶ correspondence d'Octave Merlier*.
- Δεκέμβριος 2012: Ἐλευθερία Κουνάδη, ἠθοποιός: *Ἀρχεῖο Μαρτάρια*.
- Ἰούλιος 2012: Ἄρτεμις Λεοντῆ, Associate Professor of Modern Greek, University of Michigan: *Ἀλληλογραφία Εὐᾶς Σικελιανού*.

8. Οἰκονομικά

Ἡ ἐνδημικὴ πλέον οἰκονομικὴ δυσπραγία ἀποτέλεσε κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴ τὸ σημαντικότερο πρόβλημα τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Οἱ δυσκολίες γιὰ ἓνα ἴδρυμα ποῦ προσπαθεῖ νὰ ἐπιτελέσει τὸ ἔργο του μὲ σοβαρότητα καὶ συνέπεια, ἀλλὰ χωρὶς μόνιμη καὶ ἐπαρκῆ

χρηματοδότηση, είναι προφανείς. Μοιραία τὸ ἐπιστημονικὸ ἔργο παρεμποδίζεται καὶ σὲ ὀρισμένες συγκυρίες ὑποβαθμίζεται στὴ σειρά τῶν προτεραιοτήτων μας, λόγω τῆς ἀγωνίας γιὰ τὴν ἐπιβίωση τοῦ Ἰδρύματος, καθὼς συχνὰ ἡ δραματικὴ ἔλλειψη πόρων γίνεται ἐπαχθῆς ἀκόμη καὶ σὲ σχέση μὲ τὰ μικρὰ πρακτικὰ θέματα τῆς καθημερινῆς λειτουργίας. Δυστυχῶς ἡ κρατικὴ ἐπιχορήγηση, παρὰ τὶς προσπάθειες καὶ τὶς ἐπίμονες ἔγγραφες καὶ προφορικὲς ἐκκλήσεις πρὸς τοὺς ἀρμοδίους καὶ παρὰ τὴ συμπαράσταση ἀπὸ ὑπηρεσιακοὺς παράγοντες τῆς Διεύθυνσης Νεότερης Πολιτιστικῆς Κληρονομιάς, δὲν ἔγινε δυνατὸ νὰ ἀναπροσαρμοθεῖ κατὰ τρόπο οὐσιαστικὸ καὶ μόνιμο.

Τὸ ἔτος 2010 ὑπῆρξε δυσχερὲς καὶ δυσοίωνο σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν οἰκονομικὴ ὑπόσταση τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Παρότι στὸν προϋπολογισμὸ καὶ στὴν εἰσήγηση τῆς ἀρμόδιας Διεύθυνσης τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ ἐγγράφηκαν 300.000 εὐρῶ ὡς ἐλάχιστη δαπάνη γιὰ τὴν κάλυψη τῆς μισθοδοσίας καὶ τῶν λειτουργικῶν ἐξόδων τοῦ Ἰδρύματος, ἡ τελικὴ χορηγία τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ δὲν ξεπέρασε τὶς 70.000 εὐρῶ. Κατὰ συνέπεια τὸ Ἴδρυμα βρέθηκε σὲ πρωτόγνωρη οἰκονομικὴ δυσπραγία καὶ ἡ μισθοδοσία τοῦ προσωπικοῦ του δὲν καταβλήθηκε γιὰ ἓνα πεντάμηνο. Ἀξίζει καθε ἔπαινος στὸ προσωπικὸ τοῦ Ἰδρύματος τὸ ὅποιο, παρὰ τὴν ἀποστέρηση τοῦ μισθοῦ του καθ' ὅλο τὸ διάστημα αὐτό, ἐκπλήρωσε ἀνελλιπῶς τὰ καθήκοντά του.

Πρὸ τοῦ ἐνδεχομένου ἀναστολῆς τῆς λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κύριος Γεώργιος Δαυίδ συναντήθηκε μὲ τοὺς ἐκπροσώπους τῶν Ἰδρυμάτων Σταυρος Σ. Νιάρχος, Ἀλέξανδρος Σ. Ὠνάσης, Ἰωάννου Φ. Κωστοπούλου, Ἰωάννη Σ. Λάτση, Μποδοσάκη καὶ τοῦ Μορφωτικοῦ Ἰδρύματος Ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Ἡ συνάντηση αὐτὴ ἀποσκοποῦσε στὴν ἐξασφάλιση δωρεᾶς ἀπὸ τὰ κοινωφελῆ αὐτὰ Ἰδρύματα ὥστε τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν νὰ ἀντιμετωπίσει τὸ οἰκονομικὸ του ἀδιέξοδο ἐξαιτίας τῆς ἄρνησης καταβολῆς τῆς ἐτήσιας δεσμοθετημένης χορηγίας ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας. Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Ἰδρυμάτων κατανόησαν τὴ δεινότητα τῆς οἰκονομικῆς κατάστασης στὴν ὁποία περιῆλθε τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν καὶ συμφώνησαν νὰ ἀναλάβουν χορηγοὶ σὲ ἓνα πρόγραμμα τριετίας 2011-2013 ὥστε τὸ Ἴδρυμα νὰ ἐνισχυθεῖ οἰκονομικὰ καὶ νὰ διασφαλίσαι τὶς προϋποθέσεις γιὰ ἓνα πιὸ εὐοίωνο μέλλον.

Με βάση τα προλεχθέντα ό οικονομικός άπολογισμός κατά την περίοδο 2008-2012 παρουσιάζεται ως έξης:

ΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

ΕΤΟΣ	ΕΥΡΩ
2008	200.000,00
2009	270.000,00
2010	70.000,00
2011	155.573,00
2012	100.000,00
ΣΥΝΟΛΟ	795.573,00

ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΠΑΓΚΕΙΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΕΤΟΣ	ΕΥΡΩ
2008	25.000,00
2009	25.000,00
2010	48.000,00
2011	–
2012	–
ΣΥΝΟΛΟ	98.000,00

ΧΟΡΗΓΙΑ Ν. DEMOS FOUNDATION

ΕΤΟΣ	ΕΥΡΩ
2008	12.000,00
2009	–
2010	12.000,00
2011	10.000,00
2012	7.538,00
ΣΥΝΟΛΟ	41.538,00

**ΚΟΙΝΟΠΡΑΣΙΑ ΑΡΩΓΗΣ
ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**

ΕΤΟΣ		ΕΥΡΩ
	ΙΔΡΥΜΑ Α. Γ. ΛΕΒΕΝΤΗ	
2008		50.000,00
2009		50.000,00
2010		75.000,00
2011		50.000,00
2012		50.000,00
	ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ Σ. ΝΙΑΡΧΟΣ	
2008		30.000,00
2009		12.339,90
2010		-
2011		50.000,00
2012		50.000,00
	COCA-COLA, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	
2008		10.000,00
2009		-
2010		15.000,00
2011		10.000,00
2012		10.000,00
	ΙΔΡΥΜΑ ΜΠΟΔΟΣΑΚΗ	
2008		-
2009		-
2010		-
2011		25.000,00
2012		12.500,00
	ΙΔΡΥΜΑ ΙΩΑΝΝΟΥ Φ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ	
2011		12.000,00
	ΙΔΡΥΜΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Σ. ΩΝΑΣΗΣ	
2011		25.000,00
	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	
2008		75.000,00
2009		130.000,00

ΕΤΟΣ		ΕΥΡΩ
	ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ και ΜΑΡΙΝΑ ΜΑΡΤΙΝΟΥ	
2008		25.000,00
2009		-
2010		60.000,00
2011		30.000,00
2012		30.000,00
	ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΧΑΤΖΗΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ	
2011		50.000,00
2012		30.000,00

ΑΛΛΕΣ ΔΩΡΕΕΣ

ΕΤΟΣ		ΕΥΡΩ
2008	ΣΤΑΥΡΙΑΝΗ ΚΕΡΤΣΙΚΩΦ	10.912,45
2008	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΓΚΙΚΑ ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ	10.000,00
2008	ΡΑΜΕΛΑ SERGIN	85,00
2009	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΓΚΙΚΑ ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ	8.000,00
2009	ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ	5.600,00
2009	ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΚΑΨΩΜΕΝΟΣ	5.187,90
2009	Α. ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ	156,00
2009	ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ «ΟΣΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΣΣΟΣ»	150,00
2010	ΛΟΥΛΑ ΕΡΡΙΚΟΥ ΚΕΡΤΣΙΚΩΦ	10.000,00
2010	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΓΚΙΚΑ ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ	5.000,00
2010	ΕΒΙΤΑ ΤΑΚΗ ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ	1.688,00
2010	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΡΝΙΤΣΑΣ	1.000,00
2011	ΓΕΩΡΓΙΟΣ & ΚΑΙΤΗ ΔΑΥΙΔ	500,00
2011	ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ & ΕΛΕΑΝΑ ΛΕΒΕΝΤΗ	500,00
2011	ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΔΑΥΙΔ	300,00
2011	ΧΑΡΗΣ ΚΑΙ ΝΑΝΤΙΑ ΔΑΥΙΔ	500,00
2011	ΕΝΤΜΕ ΛΕΒΕΝΤΗ	400,00
2011	ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ & ΘΕΟΔΩΡΑ ΚΑΛΛΙΤΣΑΝΤΣΗ	500,00
2012	ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΔΩΡΗΤΕΣ	3.996,04

9. Οίκημα

Τò περίβλεπτο νεοκλασικό οίκημα τῆς ὁδοῦ Κυδαθηναίων 11-13 ἔχει πλέον ταυτιστεῖ με τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Ἡ στέγαση σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ σημαντικότερα καὶ παλαιότερα διατηρητέα κτίρια τῆς Πλάκας ἔχει προσδώσει στὸ Ἴδρυμα τὴν ἀναγκαία ἐμφάνιση ποὺ ἐπιβάλλει ἡ ἱστορία του καὶ ἡ σπουδαιότητα τῆς ἀποστολῆς ποὺ ἐπιτελεῖ. Ὁ χαρακτήρας τοῦ οἰκήματος ὡς διατηρητέου καὶ ἡ παλαιότητα τῆς κατασκευῆς καθιστοῦν ἀναγκαία τὴ συνεχῆ συντήρηση τῶν χώρων, γεγονός ποὺ ἐπιβαρύνει σοβαρὰ τὸν προϋπολογισμό τοῦ Κέντρου. Στὸ χρονικὸ διάστημα 2008-2012 ἔγιναν οἱ ἔξῃ σημαντικὲς καὶ οὐσιαστικὲς βελτιωτικὲς καὶ ἐκσυγχρονιστικὲς ἐργασίες:

1. Ἀναπαλαίωση - Συντήρηση κύριας σκάλας (ἀφαίρεση παλαιῶν χρωμάτων, λείανση, χρωματισμὸς ξύλου, λουστράρισμα).
2. Ἐλαιοχρωματισμὸς τοίχων καὶ στέγης (ἀφαίρεση παλαιῶν χρωμάτων, ἐπισκευὴ ρωγμῶν, χρωματισμὸς).
3. Συντήρηση ἐπιφανειῶν καὶ χρωματισμὸς ξύλινων πορτῶν.
4. Συντήρηση ἐπιφανειῶν καὶ χρωματισμὸς σμαλτοπλακῶν.
5. Συντήρηση μεταλλικῶν ἐπιφανειῶν κιγκλιδωμάτων.
6. Συντήρηση καὶ ὀλικὴ βαφὴ ἐξαρχῆς τῶν παραθύρων τοῦ ἀκάλυπτου χώρου.
7. Συντήρηση, μερικὴ ἀντικατάσταση καὶ ἀναπαλαίωση τῶν μαρμάρινων ἐπιφανειῶν.
8. Διάφορες ξυλουργικὲς κατασκευές.

Τὸ συνολικὸ κόστος τῶν παραπάνω ἐργασιῶν καὶ ἐξοπλισμῶν ἀνῆλθε στὰ 158.000,00 εὐρὼ περίπου.

Τὸ ἔργο αὐτὸ πραγματοποιήθηκε χάρις στὴ χορηγία τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ Διοικήσεως Τάκη Ἀράπογλου. Ἐπίσης συνέβαλε καὶ τὸ μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου κύριος Ἀθανάσιος Μαρτίνος.

Ὅλες οἱ ἐργασίες ἀποκατάστασης καὶ ἀνακαίνισης ἔγιναν ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψη τῆς Διεύθυνσης Πολιτιστικῶν Κτιρίων καὶ Ἀναστήλωσης Νεότερων καὶ Σύγχρονων Μνημείων τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ (Αρχιτέκτονες Μαριάννα Φιλήντρα καὶ Σωτήριος Χαραλαμπίδης).

Σὲ μηνιαία βάση συντηρεῖται πλέον ὁ κῆπος τοῦ Κέντρου. Στὸν ὁμορφὸ χώρο, ποὺ ἔχει διαμορφωθεῖ στὴν ἐσωτερικὴ αὐλὴ τοῦ κτιρίου, διοργανώνονται πνευματικὲς καὶ καλλιτεχνικὲς ἐκδηλώσεις κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνες.

Ἐπίσης, κατὰ τὴν ὑπὸ ἀνασκόπηση χρονικὴ περίοδο ἐκσυγχρονίστηκε τὸ σύστημα ἀσφαλείας καὶ πυρανίχνευσης τοῦ κτιρίου.

10. Δραστηριότητα ἐρευνητῶν

ΣΤΑΥΡΟΣ Θ. ΑΝΕΣΤΙΔΗΣ

Α. Συμμετοχὴ σὲ συνέδρια καὶ ἡμερίδες

- 11-13 Σεπτεμβρίου 2008: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «The Centre for Asia Minor Studies and books printed in karamanli. A contribution to the compilation and the bibliography of a significant literature», στὸ *Πρῶτο Διεθνὲς Συνέδριο Καραμανλίδικων Σπουδῶν/Πιριντζὶ Οὐλουσλαραρασή Καραμανλίδικα Ἀραστη-μαλαρῆ Κογγρεσί*, Πολιτιστικὸ Κέντρο Πανεπιστημίου Κύπρου, Λευκωσία.
- 19 Μαΐου 2010: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «Κωνστάντιος Α΄, ὁ ἀπὸ Σιναίου, καὶ Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών. “Ἐν τῇ Κωνσταντινίου πόλει τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, ἐν ᾗ ἐτέχθημέν τε καὶ ἀνετράφημεν, τὰ ἐν αὐτῇ γινόμενα πλατύτερον διηγούμεθα”», στὴν ἡμερίδα, *Ἡ Κωνσταντινούπολη μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσης 19ος-ἀρχὲς 20οῦ αἰῶνα*, Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν.
- 9-12 Ἰουνίου 2010: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «The preservation and the treatment of the collective memory of Asia Minor Hellenism: The Centre for Asia Minor Studies», στὸ Richard Stockton College, Second International Symposium, *Greek Orthodox (Rum Ortodoks) Religious Culture in Ottoman Anatolia: Monuments, Memory, and Material Culture*, Halki Palace Hotel, Χάλκη Πριγκιπωννήσων, Κωνσταντινούπολη.
- 21 Ἀπριλίου 2012: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος Κωνσταντινουπόλεως καὶ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο. Πνευματικὲς προσδοκίαι καὶ ἰδεολογικὲς ἀντινομίες», στὴν ἡμερίδα *Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος Κωνσταντινουπόλεως (1861-1922). Ἡ δράση καὶ ἡ πνευματικὴ του ἀκτινοβολία*, Κοινοτικὴ Αἵθουσα Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Τριάδος Σταυροδρομίου, Κωνσταντινούπολη.
- 23 Ἰουνίου 2012: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος Κωνσταντινουπόλεως καὶ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο.

Πνευματικὲς προσδοκίαι καὶ ἰδεολογικὲς ἀντινομίες», στὴν ἡμερίδα *Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος Κωνσταντινουπόλεως (1861-1922). Ἡ δράση καὶ ἡ πνευματικὴ του ἀκτινοβολία*, Πνευματικὸ Κέντρο Κωνσταντινουπολιτῶν, Ἀθήνα.

- 27 Ἰουνίου-1η Ἰουλίου 2012: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «Ioannis Kal-foglou (1871-1931). Un patriote ottoman controversé», στὸ 20th CIEPO Symposium, *New Trends in Ottoman Studies*, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τμῆμα Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας, Ρέθυμνο.
- 27 Νοεμβρίου 2012: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «The preservation and treatment of the collective memory of Asia Minor Hellenism: Centre for Asia Minor Studies», στὸ συμπόσιο *Anatolia Revisited, 1821-1922. Archaeological Explorations and the Legacy of Greece*, Ἀμερικανικὴ Σχολὴ Κλασικῶν Σπουδῶν, Ἀθήνα.

Β. Δημοσιεύσεις

- «Αἰολικὸς Ἀστὴρ, 1911-1914. Λόγος καὶ εἰκόνες ἀπὸ τὶς Κυδωνίες τῆς ἀκμῆς», στὸ Πασχάλης Μ. Κιτρομηλίδης/Παναγιώτης Μιχαηλάρης (ἐπιμ.), *Μυτιλήνη καὶ Αἰθαλί (Κυδωνίες). Μία ἀμφίδρομη σχέση στὸ βορειοανατολικὸ Αἰγαῖο*, Ἀθήνα, Ἰνστιτούτο Νεοελληνικῶν Ἑρευνῶν, 2007, σ. 101-112.
- «Ἐπέμβαση τῆς ἱστορικῆς λογικῆς. Κριτικὴ προσέγγιση στὸ παρελθόν, τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῆς ρωμηοσύνης τῆς Κωνσταντινουπόλεως» (Βιβλιοκρισία τῶν ἔργων τῶν Alexis Alexandris, *The Greek Minority of Istanbul and Greek-Turkish Relations, 1918-1974*, Ἀθήνα, Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν, Σειρά: *Bibliotheca Asiae Minoris Historica*, 1983, 21992, 380 σελ., εἰκ. καὶ Μερόπης Ἀναστασιάδου/Πῶλ Ντυμόν, *Οἱ Ρωμηοὶ τῆς Πόλης. Τραύματα καὶ προσδοκίαι*, Ἀθήνα, Βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἑστίας, Σειρά: *Ἱστορία καὶ Πολιτικὴ*, 2007, 335 σελ., εἰκ.), *Ἡ Καθημερινή. Τέχνες καὶ Γράμματα*, 30 Μαρτίου 2008, σ. 10.
- Λῆμμα «Ἀμάλθεια», στὸ Λουκία Δρούλια/Γιούλα Κουτσοπανάγου (ἐπιμ.), *Ἐγκυκλοπαίδεια τοῦ ἑλληνικοῦ τύπου, 1784-1974. Ἐφημερίδες, Περιοδικά, Δημοσιογράφοι, Ἐκδότες*, τόμ. Α', Ἀθήνα, Ἰνστιτούτο Νεοελληνικῶν Ἑρευνῶν/Ἐθνικὸ Ἴδρυμα Ἑρευνῶν, 2008, σ. 183-184.

- Λήμμα «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια», στὸ Λουκία Δρούλια/Γιούλα Κουτσοπανάγου (ἐπιμ.), *Ἐγκυκλοπαίδεια τοῦ ἑλληνικοῦ τύπου, 1784-1974. Ἐφημερίδες, Περιοδικά, Δημοσιογράφοι, Ἐκδότες*, τόμ. Β', Ἀθήνα, Ἰνστιτοῦτο Νεοελληνικῶν Ἐρευνῶν/Ἐθνικὸ Ἰδρυμα Ἐρευνῶν, 2008, σ. 74-75.
- Λήμμα «Σωκράτης Σ. Σολομωνίδης», στὸ Λουκία Δρούλια/Γιούλα Κουτσοπανάγου (ἐπιμ.), *Ἐγκυκλοπαίδεια τοῦ ἑλληνικοῦ τύπου, 1784-1974. Ἐφημερίδες, Περιοδικά, Δημοσιογράφοι, Ἐκδότες*, τόμ. Δ', Ἀθήνα, Ἰνστιτοῦτο Νεοελληνικῶν Ἐρευνῶν/Ἐθνικὸ Ἰδρυμα Ἐρευνῶν, 2008, σ. 111-112.
- Πρόλογος στὸ Natalia Adamantidou/Yeorgios E. Papastratos, *Mübadele Öncesinde Şile' de Yaşam*, μτφρ. Elisavet Haritonidis Koni, Κωνσταντινούπολη, Kitap Yayinevi, 2010, σ. 9-11.
- «The Centre for Asia Minor Studies and books printed in karamanli. A contribution to the compilation and the bibliography of a significant literature», στὸ Evangelia Balta/Matthias Kappler (ἐπιμ.), *Cries and Whispers in Karamanlidika Books. Proceedings of the First International Conference on Karamanlidika Studies (Nicosia, 11th-13th September 2008)*, Wiesbaden, Harrassowitz Verlag, 2010, σ. 147-152.
- «Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ὑπὸ ὀθωμανικὴ κυριαρχία, 1453-1923. Ἱστορικὲς προϋποθέσεις καὶ ὄροι γιὰ τὴν ἀνάδειξη, ἐδραίωση καὶ ἀνάσχεση τῆς ἐθναρχούσας Μεγάλης Ἐκκλησίας», στὸ Ἄρτ. Ψαρομηλίγκος/Βασιλικὴ Λάξου (ἐπιμ.), *Ἡ Ἱστορία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας*, τόμ. 4: *Ὄθωμανικὴ κυριαρχία*, Ἀθήνα, ἔκδ. Κυριακάτικη Ἐλευθεροτυπία, 2011, σ. 77-104.
- «Saint Augustin visite la Cappadoce des Pères orthodoxes», στὸ Evangelia Balta/Mehmet Ölmez (ἐπιμ.), *Between Religion and Language: Turkish-Speaking Christians, Jews and Greek-Speaking Muslims and Catholics in the Ottoman Empire*, Istanbul, Eren, 2011, σ. 277-290.
- «Ἡ Κωνσταντινούπολη μὲ τὸ βλέμμα τοῦ Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών. Ἀποσημειώματα Χρονογράφου», *Δελτίο Ἐταιρείας Μελέτης τῆς Καθ' Ἡμᾶς Ἀνατολῆς*, τόμ. Γ': *Μνήμη Πηνελόπης Στάθη, 1947-2008*, Ἀθήνα 2011, σ. 403-406.

- «Κωνστάντιος Α΄, ὁ ἀπὸ Σιναίου καὶ Μανουήλ Ἰω. Γεδεών», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 17 (2011), σ. 43-59.
- «Οἱ ὀφειλές μου στὸν καθηγητὴ Χρῖστο Πατρινέλη», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 17 (2011), σ. 27-28.
- «*Gazanfer İbar, Anadolu Hemşehrilerimiz. Karamanlılar ve Yunan Harfli Türkçe* [= *Οἱ ἀνατολίτες συμπατριῶτες μας. Οἱ Καραμανλήδες καὶ ἡ τουρκικὴ γλῶσσα μὲ ἐλληνικοὺς χαρακτῆρες*]», İstanbul, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2010, 196 σελ., εἰκονογραφημένη ἔκδοση (Βιβλιοκρισία), *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 17 (2011), σ. 335-337.
- «Χαράλαμπος (Χάρης) Ψωμιάδης (1928-2011)», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 17 (2011), σ. 349-352.

ΙΩΑΝΝΑ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Α. Συμμετοχή σὲ συνέδρια καὶ ὁμιλίες

- 7 Μαΐου 2008: Συμμετοχή στὴν παρουσίαση τῆς ἔκδοσης Δημοσθένης Στρατηγόπουλος, *Ἐντυπες Ἀκολουθίες Ἁγίων. Συλλογὴ Ντόρης Παπαστράτου*, ἐποπτεία-εἰσαγωγή Κρίτων Χρυσσοχοΐδης, Ἀθήνα 2007 (Μουσεῖο Μπενάκη). Ὁμιλητές: Συμεὼν Πασχαλίδης, Κρίτων Χρυσσοχοΐδης, Ἰωάννα Πετροπούλου.
- 2009. Συμμετοχή στὴν ἐκδήλωση γιὰ τὴν παρουσίαση τῆς ἔκδοσης Πηνελόπη Σ. Δέλτα, *Ἰων Δραγούμης*, ἐπιμ. Ἄλ. Π. Ζάννας, Ἀθήνα, Ἐρμῆς, 2009 (Μουσεῖο Μπενάκη).
- 9-12 Ἰουνίου 2010: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «The perception of the decay. Seferis and the Christian monuments of Cappadocia», στὸ Richard Stockton College, Second International Symposium, *Greek Orthodox (Rum Ortodoks) Religious Culture in Ottoman Anatolia: Monuments, Memory, and Material Culture*, Halki Palace Hotel, Χάλκη Πριγκιπονησῶν, Κωνσταντινούπολη.
- 27 Νοεμβρίου 2012: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «The ideal of Greek Antiquity in the Christian East (19th century)», στὸ συμπόσιο *Anatolia Revisited, 1821-1922. Archaeological Explorations and the Legacy of Greece*, Ἀμερικανικὴ Σχολὴ Κλασικῶν Σπουδῶν, Ἀθήνα.

Β. Δημοσιεύσεις

- «Ένα τρίπτυχο. Αθανάσιος Χατζηδημός (1910-1967), Ντόρη Παπαστράτου (1923-1987), Φίλιππος Ήλιού (1931-2004)», *Τὰ Ἱστορικά* 23 (Ἰούνιος 2008), σ. 125-138.
- «Ἡ Ἱστορία τῆς Ὄθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Joseph Hammer von Purtgstall στὰ ἑλληνικά (1870-1874). Τὸ ἀσυνεχὲς μεταφραστικὸ ἐγχείρημα», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 15 (2008), σ. 291-324.
- «Ἀπὸ τὰ ἐν οἴκῳ στὰ ἐν δῆμῳ» (Βιβλιοκρισία γιὰ τὴν ἔκδοση Πηνελόπη Σ. Δέλτα, *Ἴων Δραγούμης*, ἐπιμ. Ἀλ. Π. Ζάννας, Ἐρμῆς, 2009), *Ἐλευθεροτυπία* (15 Μαΐου 2009), σ. 14-15.
- «Μνήμη Ρένας Σταυρίδη Πατρικίου (1944-2009)», *Τὰ Ἱστορικά* 23 (Δεκέμβριος 2009), σ. 463-471.
- George Seferis, *Three days in the Monasteries of Cappadocia*, μτφρ. Peter Mackridge, πρόλ. Paschalis M. Kitromilides, πρόλ. Zisimos Lorentzatos, σχόλ. Ioanna Petropoulou, Centre for Asia Minor Studies, Ἀθήνα 2010. Πρώτη ἀγγλικὴ ἔκδοση τοῦ ὁδοιπορικῆ τοῦ Γιώργου Σεφέρη στὰ μοναστήρια τῆς Καππαδοκίας. Νέα ἐνημερωμένη ἔκδοση μὲ προσθήκη λεπτομεροῦς χρονολογίου. Ἐπιμέλεια-σχεδιασμός-σχόλια: Ἰωάννα Πετροπούλου.
- «The voice of their heirlooms, their long journey through time», στὸν δίγλωσσο κατάλογο Anna Ballian (ἐπιμ.), *Relics of the Past: Treasures of the Greek Orthodox Church and the Population Exchange, The Benaki Museum Collections*, Ἀθήνα 2011, σ. 25-33. (Ὁ κατάλογος συνόδευε ἔκθεση ποὺ ὀργανώθηκε γιὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ Μουσείου χριστιανικῆς τέχνης τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὸ Ὁρθόδοξο Κέντρο τοῦ Chambésy, Ἐλβετία [3.2.2011].)

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΜΟΥΖΗΣ

Ἦς πρὸς τὴν κύρια ἐργασία του ποὺ ἀφορᾶ τὴ συναγωγή καὶ ἔκδοση τῶν ἐκδόσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενίου Σμύρνης γιὰ τὰ ἔτη 1833-1908, ἀποπερατώθηκε τὸ στάδιο τῆς ἐπιλογῆς καὶ φωτογράφισής τους στὸ Διπλωματικὸ καὶ Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, καθὼς καὶ ἡ μεταγραφή τους. Τὸ ἐρευνητικὸ πρόγραμμα καὶ ἡ τελικὴ ἔκδοση

τελοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτεία καὶ ἐπιμέλεια τοῦ καθηγητῆ Πασχάλη Μ. Κιτρομηλίδη, ὁ ὁποῖος δὲ γράφει καὶ τὸ εἰσαγωγικὸ κείμενο γιὰ τὸ ἔργο αὐτό.

Α. Συμμετοχὴ σὲ συνέδρια καὶ ἡμερίδες

- 14 Ἰανουαρίου 2010: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «A minority in a state of flux: Greek communal education in Istanbul, 1923-1930», στὸ συνέδριο *From millet communities to minorities: Greek Orthodox in the Ottoman Empire/Turkey and Muslims in Greece, 1830s-1939*, Τμῆμα Ἱστορίας καὶ Ἀρχαιολογίας, Ἐθνικὸ καὶ Καποδιστριακὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν, Ἀθήνα.
- 19 Μαΐου 2010: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο « Ἀπὸ “σωτήρας τῆς φυλῆς”, “εὐεργέτης τῶν Τούρκων”: Ὁ Βενιζέλος καὶ ἡ ἐθνικιστικὴ ἡγετικὴ ομάδα τῶν Ρωμιῶν τῆς Κωνσταντινούπολης, 1918-1930», στὴν ἡμερίδα *Ἡ Κωνσταντινούπολη μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσης 19ος-ἀρχὲς 20οῦ αἰῶνα*, Τμῆμα Τουρκικῶν καὶ Σύγχρονων Ἀσιατικῶν Σπουδῶν, Ἐθνικὸ καὶ Καποδιστριακὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν καὶ Ἐταιρεία Μελέτης τῆς Καθ’ Ἡμᾶς Ἀνατολῆς, Ἀθήνα.
- 25-27 Ἰουνίου 2010: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «From “Rum” to “Greek”, mid-19th century to 1930: The role of elites in the formation of a national minority in Istanbul», στὸ ἐργαστήριο *The Greek Experience under Ottoman Rule*, Princeton University, Program in Hellenic Studies καὶ University of the Aegean, Department of Social Anthropology and History, Μυτιλήνη.
- 13-15 Ἰανουαρίου 2011: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «From a multi-ethnic empire to two national states: The economic activities of the Greek Orthodox population of Istanbul, ca. 1870-1939» (ὑπὸ δημοσίευση), σὲ συνεργασία μὲ τὴ Μαρία Χριστίνα Χατζηωάννου (Ἰνστιτούτο Νεοελληνικῶν Ἐρευνῶν, Ἐθνικὸ Ἴδρυμα Ἐρευνῶν), στὸ συμπόσιο *The Economics of urban Diversity: Ruhr Area Istanbul*, ‘Economics’ Working Group, Global Young Faculty, Stiftung Mercator & Kulturwissenschaftlichen Institut Essen (KWI), Essen.
- 18 Μαΐου 2012: Ἀνακοίνωση μὲ τίτλο «Ἡ σημασία τῆς προφορικῆς ἱστορίας στὴν ἐκπαίδευση: Τὸ παράδειγμα τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν», στὴ συνάντηση τοῦ προγράμματος

Οί αναμνήσεις μου – Η ιστορία μας. Ένεργος ευρωπαϊκή μνήμη, Έλληνική Τράπεζα Αναμνήσεων και Banca Della Memoria, Αθήνα.

- 20-23 Σεπτεμβρίου 2012: Άνακοίνωση με τίτλο «Ή γυναικεία εκπαίδευση και ό γλωσσικός έξελληνισμός τών Ρωμιών τής Μικράς Ασίας: Το “Όμήρειον Παρδευαγωγείον” Σμύρνης (1881-1922)», στο συνέδριο Σμύρνη. *Η ανάπτυξη μιās μητρόπολης τής Ανατολικής Μεσογείου (17ος αί.-1922)*, Κέντρον Έρεύνης τής Έλληνικης Λαογραφίας τής Ακαδημίας Αθηνών και Φιλοπρόοδος Όμιλος Ύμηττου, Αθήνα.

Β. Δημοσιεύσεις

- «Άπό “σωτήρας τής φυλής”, “ευεργέτης τών Τούρκων”»: Ό Βενιζέλος και ή έθνικιστική ήγετική ομάδα τών Ρωμιών τής Κωνσταντινούπολης, 1918-1930», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών 17* (2011), σ. 151-193.
- «Συλλογική μνήμη και προσφυγική ταυτότητα: Τέχνες και γράμματα, σωματεία, έπιστήμη», στο Β. Λάξου/Α. Ψαρομήλιγκος (έπιμ.), *Η Ιστορία τής Μικράς Ασίας: Οί πρόσφυγες στην Ελλάδα, έγκατάσταση και ένσωμάτωση*, τόμ. 7, έκδ. Κυριακάτικη Έλευθεροτυπία, 2011, σ. 147-174.
- «Onur Yıldırım, *Diplomacy and Displacement. Reconsidering the Turco-Greek Exchange of Populations, 1922-1934*», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών 17* (2011), σ. 339-342 (Βιβλιοκρισία).
- «Elites and the formation of national identity: The case of the Greek Orthodox millet, mid-19th century to 1922» στο Β. C. Fortna/S. Katsikas/D. Kamouzis/P. Konortas (έπιμ.), *State Nationalisms in the Ottoman Empire, Greece and Turkey: Orthodox and Muslims, 1830-1945*, Λονδίνο, SOAS/Routledge Studies on the Middle East, 2012, σ. 13-46.
- «A minority in a state of flux: Greek self-administration and education in post-Lausanne Istanbul, ca. 1923-1930» στο Β. C. Fortna/S. Katsikas/D. Kamouzis/P. Konortas (έπιμ.), *State Nationalisms in the Ottoman Empire, Greece and Turkey: Orthodox and Muslims, 1830-1945*, Λονδίνο, SOAS/Routledge Studies on the Middle East, 2012, σ. 101-131.

Ἐπίσης στὸ πλαίσιο τοῦ Ἐπιχειρησιακοῦ Προγράμματος «Ἐκπαίδευση καὶ Διὰ Βίου Μάθηση» τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐπόπτευσε τὴν πρακτικὴ ἄσκηση τῶν φοιτητριῶν τοῦ Τμήματος Τουρκικῶν καὶ Σύγχρονων Ἀσιατικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Ἄννας Μαρίας Κωνσταντάτου (Ἰανουάριος-Ἀπρίλιος 2011), Ἀντωνίας Χαριμαδοπούλου (Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος 2011) καὶ Δέσποινας Γιαννακάκη (Φεβρουάριος-Ἰούνιος 2012).

11. Ἡ συμμετοχὴ τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν στὴν ἐπέτειο τῶν 90 χρόνων ἀπὸ τὴ Μικρασιατικὴ Καταστροφὴ

ΕΚΘΕΣΗ: 1922-2012 « Ἀπὸ τὴ γῆ τῆς Ἰωνίας στὸν Πειραιά. Ὁ ἑλληνισμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἀκμὴ, ξεριζωμὸς & ἐγκατάσταση στὴν Ἑλλάδα». 4-21 Δεκεμβρίου 2012. Δημοτικὸ Νεοκλασικὸ Κτίριο τῆς ὁδοῦ Κανθάρου, Δήμος Πειραιᾶ.

Γιὰ τὴν ἐπέτειο τῶν 90 χρόνων ἀπὸ τὴ Μικρασιατικὴ Καταστροφὴ, τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν συνεργάσθηκε μὲ τὸν Δῆμο Πειραιᾶ γιὰ τὴ διοργάνωση τῆς ἔκθεσης «Ἀπὸ τὴ γῆ τῆς Ἰωνίας στὸν Πειραιά, 1922-2012. Ὁ ἑλληνισμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἀκμὴ, ξεριζωμὸς & ἐγκατάσταση στὴν Ἑλλάδα». Ἡ ἔκθεση στεγάσθηκε στὸ νεοκλασικὸ κτίριο ἐπὶ τῶν ὁδῶν Ἡρώων Πολυτεχνείου 91 & Κανθάρου καὶ διήρκεσε ἀπὸ τὶς 7 ἕως τὶς 21 Δεκεμβρίου 2012.

Τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν συνεισέφερε στὴν ἔκθεση μὲ τὸ ἐξῆς ὕλικό: χάρτες, ἔγγραφα, ἑλληνόφωνες καὶ καραμανλίδικες ἐκδόσεις, καταστατικὰ καὶ κανονισμοὺς συλλόγων καὶ σχολείων, χειρόγραφα, μουσικὴ καὶ παρτιτούρες τραγουδιῶν ἀπὸ τὴ Σμύρνη, τὴν Κωνσταντινούπολη, τὸν Πόντο, τὴν Καππαδοκία καὶ τὶς ὑπόλοιπες Μικρασιατικὲς ἐπαρχίες. Ἐπίσης παραχώρησε φωτογραφίες ἀπὸ τὴ Μικρασιατικὴ Ἐκστρατεία, τὴν Καταστροφὴ καὶ τὸν ξεριζωμὸ τοῦ 1922, καθὼς καὶ φωτογραφίες, προφορικὲς μαρτυρίες καὶ βιογραφικὰ σημειώματα προσφύγων πρώτης γενιᾶς ἀπὸ τὴν προσφυγικὴ ἐγκατάσταση στὴν Ἑλλάδα μὲ ἰδιαίτερη ἔμφαση στοὺς προσφυγικοὺς συνοικισμοὺς τοῦ Πειραιᾶ.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἔκθεσης προβλήθηκαν οἱ ταινίες:

- *Ἀπὸ τὴν Μικρὰ Ἀσία, Χαῖρε* (Ἀρχεῖο ΕΡΤ)
- *Δυὸ φορὲς ξένος* (Anemon Productions)

- *Μās χωρίζει μιὰ θάλασσα* (Αντώνης Παπαδόπουλος, Πανελλήνια Ένωση Έφφειών, Όμάδα Έφφεος)
- *Διαφύλαξη τής μνήμης & καλλιέργεια τής γνώσης τού Μικρασιατικού Έλληνισμού* (Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών)

Η έκθεση έμπλουτίστηκε με παράλληλες έκδηλώσεις (όμιλίες, μουσικά άφιέρωματα, έργαστήρια κεντήματος, παραδοσιακά παιχνίδια τής έποχης) και με βραδιά άφιερωμένη σε χριστουγεννιάτικα παραδοσιακά έδέσματα και σμυρναίικες συνταγές.

12. Πρακτική άσκηση φοιτητών (2008-2012)

		ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
1	Νίκη Άλικανιώτη	5.5.2008-16.5.2008	Πανεπιστήμιο Άθηνών
2	Παρασκευή Νικολαΐδου	5.5.2008-16.5.2008	Πανεπιστήμιο Άθηνών
3	Ίωάννης Νίνος	30.4.2008-14.5.2008	Πανεπιστήμιο Άθηνών
4	Μαργαρίτα Στυλιανού	30.4.2008-14.5.2008	Πανεπιστήμιο Άθηνών
5	Έλευθερία Σταυριανού	5.5.2008-16.5.2008	Πανεπιστήμιο Άθηνών
6	Δέσποινα Μαρσώνη	15.2.2010-30.7.2010	Πάντειο Πανεπιστήμιο
7	Έλένη Γκότση	22.2.2010-24.3.2010	Πανεπιστήμιο Αιγαίου
8	Άννα-Μαρία Κωνσταντάτου	1.1.2011-30.4.2011	Πανεπιστήμιο Άθηνών
9	Μαρία Τζιβένη	21.3.2011-21.6.2011	Πάντειο Πανεπιστήμιο
10	Άντωνία Χαριμαδοπούλου	1.9.2011-30.12.2011	Πανεπιστήμιο Άθηνών
11	Θεοδώρα Κωνσταντακοπούλου	14.10.2011-13.2.2012	Πάντειο Πανεπιστήμιο
12	Μαρία Μωριάτη	14.10.2011-13.2.2012	Πάντειο Πανεπιστήμιο
13	Μαρία Άγā	19.3.2012-18.6.2012	Πάντειο Πανεπιστήμιο
14	Ειρήνη Κολοκυθά	19.3.2012-18.6.2012	Πάντειο Πανεπιστήμιο
15	Άθανάσιος Μπάκος	Μάρτιος-Μάιος 2012	Πανεπιστήμιο Άθηνών
16	Δέσποινα Γιαννακάκη	Φεβρουάριος-Ίούνιος 2012	Πανεπιστήμιο Άθηνών
17	Στυλιανή Χαμουζάκου	1.11.2012-31.1.2013	Πάντειο Πανεπιστήμιο
18	Γερίνα Κόλα	1.11.2012-31.1.2013	Πάντειο Πανεπιστήμιο

13. Όλοκληρώση του Έπιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας». Άξιοποίηση νέων τεχνολογιών τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής για τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν.

Τὸ 2004, τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν εἶχε ἐνταχθεῖ στὸ ἐπιχειρησιακὸ πρόγραμμα «Κοινωνία τῆς Πληροφορίας», τὸ ὁποῖο χρηματοδοτήθηκε ἀπὸ τὸ Γ΄ ΚΠΣ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως μὲ τὸ ποσὸ τῶν 554.307,26 εὐρώ (γιὰ τὰ πλήρη στοιχεῖα τοῦ προγράμματος, βλ. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 15 (2008), σ. 516 κ.έ.).

Τὸν Νοέμβριο τοῦ 2008 τὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν παρέδωσε τὸ τελικὸ προϊόν, τὸ ὁποῖο ἀποτελεῖται ἀπὸ: α. ψηφιοποίηση 160.000 σελίδων τοῦ Ἀρχείου Προφορικῆς Παράδοσης, 500 χειρογράφων προσφύγων Μικρασιατῶν καὶ 5.000 φωτογραφιῶν, β. ἀνάπτυξη λογισμικοῦ ἐπιστημονικῆς τεκμηρίωσης, γ. ἀνάπτυξη διαδικτυακῆς πύλης καὶ δ. δημιουργία δίσκων CD-ROM ἀνάδειξης τοῦ ψηφιοποιημένου ὑλικοῦ τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν.

Γιὰ τὸ πρόγραμμα αὐτὸ ἀπασχολήθηκαν ὡς ἔκτακτοι συνεργάτες οἱ Ἀναστασία Διαγγελάκη, Εὐη Καπῶλη, Στέλιος Καψωμένος, Ἐλεια Κυφωνίδου καὶ Μαρία Παπαγιαννοπούλου.

14. Ἰδρυση μὴ κερδοσκοπικοῦ Σωματείου «Φίλοι τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν».

Στὴν ἀρνητικὴ οικονομικὴ συγκυρία ποὺ χαρακτηρίζει τὴν περίοδο 2008-2012, ὠρίμασε ἡ ἰδέα γιὰ τὴν ἰδρυση σωματείου τὸ ὁποῖο δὰ συμβάλλει καὶ δὰ παρέχει κάθε εἴδους συνδρομὴ καὶ ὑποστήριξη σὲ δραστηριότητες τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Ἐτσι, στὶς 11 Ἰανουαρίου 2011 ἰδρύθηκε μὴ κερδοσκοπικὸ Σωματεῖο μὲ τὴν ἐπωνυμία «Φίλοι τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν» καὶ μὲ διακριτικὸ τίτλο «Φίλοι τοῦ Κ.Μ.Σ.».

Ὁ σκοπὸς τοῦ Σωματείου ἔγκειται στὴν ὑλικὴ καὶ ἠθικὴ ἐνίσχυση, καθὼς καὶ σὲ κάθε ἄλλου εἴδους συνδρομὴ καὶ ὑποστήριξη τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Ἰδρύματος μὲ τὴν ἐπωνυμία «Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν».

Κύρια μέσα γιὰ τὴν ἐπίτευξη τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ ἀποτελοῦν:

α. Ἡ ἀνάπτυξη δραστηριοτήτων γιὰ τὴν ἀξιοποίηση καὶ προβολὴ πρὸς κάθε κατεύθυνση τοῦ ἀρχαϊκοῦ ὕλικου καὶ τοῦ ἔργου τοῦ ἀνωτέρω Ἰδρύματος.

β. Ἡ προσφορὰ κοινωνικοῦ ἔργου μέσω τῆς καλλιέργειας καὶ προαγωγῆς, μὲ κάθε νόμιμο μέσο, τῆς συλλογῆς, ἔρευνας καὶ τεκμηρίωσης πληροφοριῶν προφορικῆς καὶ γραπτῆς ἱστορικῆς παράδοσης ποὺ ἀναφέρονται στὸν ἑλληνισμό τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

γ. Ἡ συνεργασία μὲ ἐρευνητικούς φορεῖς, στὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐξωτερικό, ποὺ ἐπιδιώκουν παρεμφερεῖς σκοποὺς μὲ τὸ Σωματεῖο «Φίλοι τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν» καθὼς καὶ μὲ τὸ Ἰδρυμα «Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν».

δ. Ἡ ἀναζήτηση πόρων ἀπὸ δημόσιους καὶ ἰδιωτικούς φορεῖς τῆς Ἑλλάδας καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ μὲ ἀποκλειστικὸ σκοπὸ τὴν ἐνίσχυση τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν.

Ἔως τὶς 31 Δεκεμβρίου 2012 ἡ Προσωρινὴ Διοικούσα Ἐπιτροπὴ εἶχε τὴν ἀκόλουθη σύνθεση:

Πρόεδρος	Γρηγόρης Χατζηλευθεριάδης
Ἀντιπρόεδρος	Ἀλέκος Πισίδης
Ταμίας	Αἰμιλία Θεοδοπούλου
Γραμματέας	Μαρία Καΐρη
Μέλη	Θεόδωρος Θωμαΐδης
	Ἀλεξάνδρα Τηλιγάδα
	Σάββας Τσιλένης

Μὲ τὴν ἐπίσημη σύσταση τὸ Σωματεῖο δεξιώθηκε τὰ μέλη του, τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν καθὼς καὶ ἄλλους φίλους στὶς 12 Μαρτίου 2012, στὴν Αἴθουσα Α. Γ. Λεβέντη, κατὰ τὴν ὁποία ἡ ἐπίτιμη διευθύντρια τοῦ Βυζαντινοῦ καὶ Χριστιανικοῦ Μουσείου Δρ Εὐγενία Χαλκιᾶ παρουσίασε τὴ συλλογὴ τῶν μικρασιατικῶν κειμηλίων ποὺ φιλοξενεῖται στὸ Μουσεῖο αὐτό.

Ἐπίσης, στὶς 19 Δεκεμβρίου 2012, τὸ Σωματεῖο διοργάνωσε διάλεξη στὴν Αἴθουσα Α. Γ. Λεβέντη, στὴν ὁποία ἡ ὁμότιμη καθηγήτρια τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Μαρία Παναγιωτίδη παρουσίασε ὁμιλία μὲ τίτλο «Τέχνη καὶ κοινωνία στὴν Καππαδοκία. Ἡ μαρτυρία τῶν τοιχογραφιῶν».